

UZASADNIENIE

do całości wyroku

Decyzją z dnia 1 października 2021 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że K. G. jako prezes zarządu (...) Sp. Z O.O. ponosi odpowiedzialność całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki z tytułu nieopłaconych składek w łącznej kwocie 110.860,65 zł, w tym na:

- ubezpieczenia społeczne za okres: 12.2015 - 03.2017 r.

należność główna 60.160,00 zł;

odsetki za zwłokę liczone na 1.10.2021 r. 24.678,00 zł;

koszty egzekucyjne 2.002,60 zł;

ogółem 87.040,60 zł.

- ubezpieczenie zdrowotne za okres: 12.2015 - 03.2017 r.

należność główna 15.311,18 zł;

odsetki za zwłokę liczone na 1.10.2021 r. 6278,00 zł;

koszty egzekucyjne 561,10 zł;

ogółem 22.150,28 zł.

- Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres: 04.2016-03.2017 r.

należność główna 1.156,87 zł;

odsetki za zwłokę liczone na 1.10.2021 r. 455,00 zł;

koszty egzekucyjne 57,90 zł

ogółem 1.669,77 zł

W uzasadnieniu ZUS wskazał, że w stosunku do spółki prowadzone było postępowanie egzekucyjne przez Dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł.. Prowadzone postępowanie okazało się nieskuteczne. Zgromadzona w sprawie dokumentacja wskazuje, że zostały wykorzystane wszystkie możliwości mające na celu zaspokojenie należności objętych tytułami wykonawczymi. 19 kwietnia 2021 r. Dyrektor Oddziału wydał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego.

(decyzja –k. 57-58 verte plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji wniósł K. G. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej zmianę poprzez stwierdzenie, że nie ponosi solidarnej odpowiedzialności całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki z tytułu wskazanych w decyzji składek ZUS, a ponadto o zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na rzecz odwołującego się, zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych obliczonych od wartości przedmiotu sporu, zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego sygn. III UZP 9/19.

Wskazanej decyzji zarzucono:

1. błąd w ustaleniach faktycznych, który miał istotny wpływ na treść orzeczenia, a wynika z naruszenia przepisów postępowania administracyjnego tj. art. 6, 7, 8, 11, 77, 80 i 107 § 1 pkt 6 i 3 Kodeksu postępowania administracyjnego w zw. z art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, dalej u.s.u.s., polegający na błędnym ustaleniu, że:

a) K. G. zajmował stanowisko prezesa spółki (...) sp. z o.o. w okresie upływu terminów płatności należności składkowych ZUS za okresy od 12.2015 do 03.2017r.,

b) spółka nie posiadała majątku i nie można było w określonym okresie wyegzekwować należności składkowych od spółki oraz brak było rzeczy ruchomych i należności, podlegających zajęciu w drodze prowadzenia egzekucji wobec spółki;

c) istniała potrzeba złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, a jego niezłożenie przez K. G. nastąpiło z jego winy;

d) zaistniała bezskuteczność egzekucji wobec spółki;

2. naruszenie prawa materialnego tj. art. 116 § 2 Ordynacji podatkowej, w zw. z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie polegające na uznaniu, że istnieją podstawy do obciążenia byłego członka zarządu solidarną odpowiedzialnością za zobowiązania spółki, w sytuacji gdy termin płatności wskazanych w decyzji zobowiązań spółki upływał po okresie sprawowania funkcji członka zarządu przez K. G.;

3. naruszenie prawa materialnego tj. art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej, w zw. z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 6 k.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie polegające na dowolnym stwierdzeniu, że zachodzi pozytywna przesłanka bezskuteczności egzekucji wobec spółki w sytuacji, gdy organ nie wykazał istnienia wskazanych w decyzji zobowiązań spółki oraz nie prowadził postępowania egzekucyjnego wobec całego majątku spółki;

4. naruszenie prawa materialnego art. 116 § 1 pkt 1 lit. a i b Ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie polegające na dowolnym stwierdzeniu, że nie zachodzą negatywne przesłanki przeniesienia odpowiedzialności na byłego prezesa zarządu za zaległości składkowe spółki, w sytuacji, gdy w okresie sprawowania funkcji przez K. G. brak było podstaw do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez winy członka zarządu, który nie zajmował stanowiska w spółce po powstaniu wymagalności zobowiązań będących przedmiotem przeniesienia.

W uzasadnieniu wskazano, że K. G. nie sprawował funkcji członka zarządu spółki (...) Sp. z o.o. w okresie pomiędzy 12.2015, a 03.2017 r., tj. w okresie upływu terminu płatności należności składkowych, za które obciążono go odpowiedzialnością w zaskarżonej decyzji. Ubezpieczony oświadczeniem z dnia 30 listopada 2015 roku złożył rezygnację z funkcji członka zarządu i z tym dniem przestał sprawować czynności zarządcze w spółce.

(odwołanie – k. 3-8)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz ZUS kosztów zastępstwa procesowego przytaczając argumentację jak w zaskarżonej decyzji, podkreślając jednocześnie, że brak jest jakiegokolwiek dowodu na to, że w dniu 30 listopada 2015 roku K. G. złożył rezygnację z funkcji prezesa zarządu (...) Sp. z o.o.

(odpowiedź na odwołanie – k. 25-26)

Postanowieniem z dnia 17 stycznia 2022 roku tutejszy sąd powiadomił (...) Sp. z o.o. o toczącym się postępowaniu i pouczył, że może wstąpić do toczącego się postępowania jako zainteresowana w terminie 14 dni.

(postanowienie – k. 28)

Na rozprawie w dniu 1 czerwca 2023 roku pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie, wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, zaś pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(końcowe stanowiska stron – rozprawa z dnia 1 czerwca 2023 roku e-protokół (...):29:06 – 00:47:20 – płyta CD – k. 162)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny

Na ulicy (...) w Ł. przez wiele lat istniała Fabryka (...). M. N. (1) był wieloletnim pracownikiem tej firmy i znał zasady jej funkcjonowania. Pod tym samym adresem stworzył (...) S.A. spółkę holdingową skupiającą wiele spółek córek, min.: (...) spółka z o.o., Zakłady (...) S.A., Fabryka (...) sp. z o.o., (...) Finanse sp. z o.o.

W ramach firmy (...) S.A. wyodrębniona została spółka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Na koniec 2012 roku spółka holdingowa skupiała 35 spółek kapitałowych.

Dane ze stron internetowych, w tym sprawozdanie finansowe z działalności grupy kapitałowej za rok 2012 - (...)

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (poprzednio (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością) została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 21 kwietnia 2011 roku pod numerem (...). W zakresie przedmiotu działalności spółka zajmowała się: produkcją przyczep w N., produkcją tulei do górnictwa. Wspólnikami byli: (...) S.A. - później (...) S.A.

(okoliczność bezsporna, wypis z KRS – k. 128-133, zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 1 czerwca 2023 roku e-protokół (...):12:27 – 00:26:52 – płyta CD – k. 162 w związku z rozprawą z dnia 12 maja 2022 roku e-protokół (...):37:59 – 00:41:43 – płyta CD – k. 58)

K. G. był wieloletnim pracownikiem spółki (...). Pracował na produkcji. Po utworzeniu spółki (...) wnioskodawca został powołany na stanowisko prezesa zarządu (...) Sp. z o.o. uchwałą nr 3 w dniu 28 czerwca 2012 roku.

(protokoły z nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników – k. 10-13, k. 17-22, k. 34-39, oświadczenie – k. 15, plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego, protokół z nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników – k. 10-13)

Wcześniej funkcję prezesa zarządu przedmiotowej spółki sprawował R. S..

(rezygnacja – k. 14 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Wnioskodawca był odpowiedzialny za kwestie kadrowe, za produkcję, zamawianie towaru. W zakresie kluczowych decyzji był figurantem, tzw. słupem, bowiem rzeczywistym szefem i decydem w spółce był M. N. (1), zarządzający faktycznie wszystkimi spółkami.

(zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 1 czerwca 2023 roku e-protokół (...):12:27 – 00:26:52 – płyta CD – k. 162 w związku z rozprawą z dnia 12 maja 2022 roku e-protokół (...):01:44 – 00:01:57 – płyta CD – k. 58, zeznania świadka E. J. na rozprawie w dniu 2 marca 2023 roku e-protokół (...):08:59 – 00:17:54 – płyta CD – k. 123, zeznania świadka A. B. na rozprawie w dniu 2 marca 2023 roku e-protokół (...):25:33 – 00:39:53 – płyta CD – k. 123)

Oświadczeniem z dnia 30 listopada 2015 roku K. G. złożył rezygnację z funkcji Prezesa Zarządu spółki (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Na wskazanym dokumencie widnieje własnoręczny podpis tj. „otrzymałam: 30.11.2015 r., H.” – osoby która przyjęła od wnioskodawcy wskazaną rezygnację.

A. H. była osobą odpowiedzialną za obieg dokumentów dotyczących powołania i odwołania członków zarządu, prokurentem, dyrektorem do spraw korporacyjnych (...) S.A., czyli właściciela spółki (...). Osoba ta była odpowiedzialna za kontakt pomiędzy właścicielem a zarządami poszczególnych spółek wchodzących w skład holdingu. Ustaloną i obowiązującą zasadą było, że rezygnacje członków zarządu poszczególnych spółek miały trafiać najpierw do A. H., a następnie były przez nią przekazywane M. N. (1).

(rezygnacja w kopercie – k. 34, zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 1 czerwca 2023 roku e-protokół (...):12:27 – 00:26:52 – płyta CD – k. 162 w związku z rozprawą z dnia 12 maja 2022 roku e-protokół (...):01:44 – 00:37:59 – płyta CD – k. 58, zeznania świadka E. J. na rozprawie w dniu 2 marca 2023 roku e-protokół (...):17:54 – 00:25:33 – płyta CD – k. 123, zeznania świadka A. B. na rozprawie w dniu 2 marca 2023 roku e-protokół (...):25:33 – 00:39:53 – płyta CD – k. 123)

Wnioskodawca próbował dowiedzieć się, kiedy w związku ze złożoną przez siebie rezygnacją z pełnienia obowiązków prezesa zarządu, wpis o tym, że zaprzestania piastowania tego rodzaju funkcji zostanie zaktualizowany z Krajowym Rejestrze Sądowym. Zawsze jednak gdy o to dopytywał, był zbywany.

(zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 1 czerwca 2023 roku e-protokół (...):12:27 – 00:26:52 – płyta CD – k. 162 w związku z rozprawą z dnia 12 maja 2022 roku e-protokół (...):01:44 – 00:01:57 – płyta CD – k. 58)

W KRS-ie nie zostały zarejestrowane żadne wnioski odnośnie zmian w zarządzie (...) Sp. z o.o. w okresie od 01.12.2015 r. – 30.03.2017 r. Wnioskodawca figurował jako prezes zarządu do dnia 7 października 2020 roku.

wypis z KRS – k. 4-9 verte plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego, k. 157-159 verte plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego, k. 17-22, k. 128-133 verte, pismo – k. 136

Po dniu 30 listopada 2015 roku czynności zarządcze w spółce (...) Sp. z o.o. podejmował M. N. (2) - członek zarządu wyłącznego udziałowca przedmiotowej spółki tj. podmiotu (...) S.A.

(zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 1 czerwca 2023 roku e-protokół (...):12:27 – 00:26:52 – płyta CD – k. 162 w związku z rozprawą z dnia 12 maja 2022 roku e-protokół (...):01:44 – 00:01:57 – płyta CD – k. 58, zeznania świadka E. J. na rozprawie w dniu 2 marca 2023 roku e-protokół (...):05:45 – 00:08:47 – płyta CD – k. 123, zeznania świadka A. B. na rozprawie w dniu 2 marca 2023 roku e-protokół (...):25:33 – 00:39:53 – płyta CD – k. 123)

Od dnia 16 marca 2016 roku M. N. (2) został powołany na prezesa zarządu (...).

(oświadczenie – k. 139)

W dniu 14 kwietnia 2016 roku pomiędzy (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością reprezentowaną przez Prezesa Zarządu M. N. (1), a K. G. została zawarta umowa o pracę na czas określony od dnia 15 kwietnia 2016 roku do dnia 14 kwietnia 2018 roku, na mocy której został zatrudniony na stanowisku kierownika handlowego.

(umowa o pracę – k. 54, zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 1 czerwca 2023 roku e-protokół (...):12:27 – 00:26:52 – płyta CD – k. 162 w związku z rozprawą z dnia 12 maja 2022 roku e-protokół (...):01:57 – 00:37:59 – płyta CD – k. 58, zeznania świadka E. J. na rozprawie w dniu 2 marca 2023 roku e-protokół (...):17:54 – 00:25:33 – płyta CD – k. 123)

W dniu 19 października 2016 roku M. N. (2) działając w imieniu przedmiotowej spółki jako prezes zarządu udzielił K. G. pełnomocnictwa do składania w imieniu spółki oświadczeń woli w przedmiocie nawiązywania i rozwiązywania stosunków pracy z pracownikami spółki oraz zawierania i rozwiązywania umów cywilnoprawnych ze zleceniobiorcami.

(pełnomocnictwo – k. 86)

Na umowie zlecenia nr (...) zawartej w dniu 07.02.2015 roku pomiędzy (...) Sp. z o.o reprezentowaną przez K. G. prezesa zarządu, a świadkiem R. T. oraz umowie z dnia 1.07.2015 roku nr (...) również zawartej przez (...), jak też na dwóch rachunkach do umów zlecenia z 5.05.2015 roku i 9.07.2015 roku widnieją podpisy wnioskodawcy.

(zeznania świadka R. T., w tym okazane umowy zlecenia wraz z rachunkami na rozprawie w dniu 12 maja 2022 roku e-protokół (...):46:26 – 00:52:35– płyta CD – k. 58)

Ze świadectwa pracy wystawionego w dniu 30.03.2017 roku przez (...) wynika, że świadek B. R. zatrudniony był w okresie 1.02.2015 roku do 23.03.2017 roku. Świadectwo podpisane zostało przez specjalistę do spraw kadrowych E. J..

(świadectwo pracy w kopercie – k. 74)

Na dokumencie – rozwiązaniu umowy o pracę ze świadkiem B. R. z dnia 07.03.2017 r. zawartej z (...) widnieje podpis K. G.. Ów podpis wnioskodawca złożył jako kierownik działu produkcji w obecności specjalisty do spraw kadrowych E. J., na prośbę M. N. (2).

(rozwiązanie umowy o pracę w kopercie – k. 74, zeznania świadka B. R. na rozprawie w dniu 15 września 2022 roku e-protokół (...):02:52 – 00:09:10 – płyta CD – k 90, wyjaśnienia wnioskodawcy na rozprawie w dniu 15 września 2022 roku e-protokół (...):09:10 - 00:13:05– płyta CD – k. 90)

Ze świadectwa pracy wystawionego w dniu 31.03.2017 roku przez (...) wynika, że świadek I. W. zatrudniony był we wskazanym miejscu w okresie 1.02.2015 roku do 31.03.2017 roku. Świadectwo podpisane zostało przez specjalistę do spraw kadrowych E. J..

(zeznania świadka I. W., w tym okazane świadectwo pracy na rozprawie w dniu 12 maja 2022 roku e-protokół (...):57:17 – 01:06:41– płyta CD – k. 58)

Ze świadectwa pracy wystawionego w dniu 31.03.2017 roku przez (...) wynika, że świadek Z. K. zatrudniony był we wskazanym miejscu w okresie 1.02.2015 roku do 31.03.2017 roku. Świadectwo podpisane zostało przez specjalistę do spraw kadrowych E. J..

(zeznania świadka Z. K., w tym okazane świadectwo pracy na rozprawie w dniu 12 maja 2022 roku e-protokół (...):06:41 – 01:17:43– płyta CD – k. 58)

Postanowieniem z dnia 2 grudnia 2019 roku umorzono postępowanie przymuszające wobec spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością o wpisu wzmianek o złożeniu dokumentów finansowych z uwagi na jego bezcelowość.

(postanowienie – k. 26 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Zarządzeniem z dnia 3 stycznia 2020 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi wszczął z urzędu postępowanie o rozwiązanie (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego i wykreślenie z rejestru.

(okoliczność bezsporna)

Postanowieniem z dnia 7 października 2020 roku rozwiązano spółkę (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego. Orzeczenie jest prawomocne od dnia 14 listopada 2020 roku.

(postanowienie – k. 32-33 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego, k 140, potwierdzenie dokonania daty wpisu uprawomocnienia – k. 141)

Zgodnie z wpisem w Krajowym Rejestrze Sądowym z dniem 7 października 2020 roku spółka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością została wykreślona z rejestru.

(wypis z KRS – k. 4-9 verte plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego, k. 157-159 verte, wydruk ze strony internetowej (...) – k. 181 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego, wypis z KRS – k. 17-22)

Postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2021 roku Dyrektor Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone wobec spółki (...) Sp. z o.o. na podstawie tytułów wykonawczych o nr (...), (...), (...), (...), (...), (...), od (...) do (...), od (...) do (...), od (...) do (...), od (...) do (...), od (...) do (...).

(postanowienie – k. 1-1 verte plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego, k. 183-183 verte plik I I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań wnioskodawcy i powołanych w sprawie świadków, a także dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, aktach sprawy niniejszej.

Zeznania świadków i wnioskodawcy Sąd uznał za wiarygodne. Za niezwykle cenne źródło ustaleń faktycznych sąd ocenił zeznania świadków: E. J., A. B., które korespondowały zarówno ze sobą nawzajem, jak i zeznaniami wnioskodawcy, potwierdzając dobitnie, że pod dniu 30 listopada 2015 roku – zatem od dnia kiedy to skarżący złożył osobiście „na ręce” A. B. rezygnację z funkcji Prezesa Zarządu spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością opatrzoną datą pewną, zaprzestał podejmowania jakichkolwiek czynności zarządczych w tej spółce i później wykonywał obowiązki na stanowisku kierownika handlowego w ramach umowy o pracę zawartej z przedmiotową spółką. Zdaniem sądu wnioskodawca udowodnił datę skutecznego złożenia oświadczenia o rezygnacji z w/w funkcji prezesa zarządu, wobec czego brak było podstaw do kwestionowania wiarygodności w/w dokumentu, zaś pozwany organ rentowy skutecznie nie podważył prawdziwości oświadczenia w nim zawartego. Dokumentowi temu Sąd Okręgowy dał wiarę, mimo braku jego zgłoszenia w Krajowym Rejestrze Sądowym, o czym szerzej w dalszej części uzasadnienia.

Niemożliwe do wykonania stało się przesłuchanie M. N. (1), z uwagi na brak danych teleadresowych tej osoby. Wskazany przez organ rentowy adres okazał się nieaktualny, co potwierdziła Policja podczas przeprowadzenia stosownych czynności.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu było, to czy organ rentowy zasadnie stwierdził, że K. G., jako prezes zarządu (...) Sp. z o.o. ponosi odpowiedzialność całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej kwocie 110.860,65 zł.

Kwestię odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za zaległe składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych reguluje art. 116 z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U.2022.0.2651) w zw. z art. 31 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2022.0.1009).

Zgodnie z art. 116 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U.2021.0.1540 t.j.), za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2020 r. poz. 814 i 1298 oraz z 2021 r. poz. 1080 i 1177) albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

W myśl art. 116 § 2 wskazanej ustawy, odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu. Przepisy § 1-3, w myśl § 4, stosuje się również do byłego członka zarządu oraz byłego pełnomocnika lub współnika spółki w organizacji.

Przepis opisany powyżej stanowi wyjątek od zasady, że spółka kapitałowa odpowiada za swoje zobowiązania jedynie własnym majątkiem, inne zaś podmioty, w szczególności akcjonariusze (udziałowcy) czy też władze spółki takiej odpowiedzialności nie ponoszą. W tym kontekście przepisy szczególne statuujące tego rodzaju wyjątkową odpowiedzialność winny być wykładane w sposób rygorystycznie ścisły, który nie prowadzi do rozszerzenia odpowiedzialności poza ramy przesłanek ustawowych.

Odpowiedzialność członków zarządu określona w §1, obejmuje zaległości składkowe z tytułu zobowiązań, które powstały w czasie pełnienia przez nich obowiązków członków zarządu.

Z powołanych przepisów wynika jednoznacznie, iż dla orzeczenia o odpowiedzialności członka zarządu spółki za zobowiązania z tytułu składek konieczne jest wykazanie:

1. istnienia zaległości,
2. bezskuteczności egzekucji,
3. tego, że dana osoba pełniła funkcję członka zarządu w czasie, kiedy zaległości powstały.

Do orzeczenia o odpowiedzialności członka zarządu Spółki za zobowiązania składkowe, organ rentowy jest obowiązany wykazać jedynie okoliczność pełnienia obowiązków członka zarządu w czasie powstania zobowiązania składkowego, które przerodziło się w zaległość składkową spółki oraz bezskuteczność egzekucji przeciwko Spółce, bowiem ciężar wykazania którejkolwiek okoliczności uwalniającej odpowiedzialność, spoczywa na członku zarządu (wyrok NSA w B. z 6.03.2003 r. SA (...)/03 POP (...) wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 30 stycznia 2018 r.I SA/Bd (...) Legalis Numer 1741267).

W niniejszej sprawie Sąd skoncentrował się ustaleniu, czy odwołujący zasiadał w zarządzie spółki i czy pełnił funkcję prezesa zarządu (...) Sp. z o.o. w okresach, w których powstały zaległości składkowe. W szczególności sporne było to, kiedy ustało pełnienie funkcji w zarządzie przez odwołującego – czy nastąpiło to tak jak podnosił na mocy złożonej przez niego w dniu 30 listopada 2015 roku rezygnacji. Odwołujący wskazywał, że ZUS niezasadnie przypisał mu odpowiedzialność za zaległości ciążące na spółce (...) Sp. z o.o., bowiem w czasie powstania tychże zaległości nie był już prezesem zarządu w związku z czym odpowiedzialności takiej przypisać mu nie można było.

Mając na uwadze powyższe w pierwszej kolejności wskazać należy, iż stosownie do treści art. 116 § 2 ordynacji podatkowej, odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu, oraz zaległości wymienione w art. 52 oraz art. 52a powstałe w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu.

Z całą pewnością okoliczność (termin pełnienia funkcji i ewentualnej daty rezygnacji) pełnienia przez skarżącego funkcji członka zarządu spółki są okolicznościami mającymi kluczowe znaczenie dla sprawy.

Sąd ma na względzie także i to, że członek zarządu może w każdym czasie zrezygnować ze swojej funkcji./ I (...) 58/17 - wyrok NSA (N) z dnia 11-12-2018, I (...) 995/15 - wyrok NSA (N) z dnia 05-01-2017./

Stosownie do art. 202 § 4 k.s.h., poza przypadkami, gdy mandat członka zarządu wygasa z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe lub z dniem upływu kadencji, mandat ten wygasa również wskutek śmierci, rezygnacji albo odwołania za składu zarządu. Użycie w tym przepisie spójnika "albo" oznacza zastosowanie alternatywy rozłącznej, a więc - pomijając przypadek śmierci - mandat członka zarządu wygasa albo wskutek rezygnacji, albo wskutek odwołania ze składu zarządu. A zatem albo członek zarządu składa rezygnację i wówczas zbędne jest podejmowanie uchwały o odwołaniu go ze składu zarządu, gdyż na mocy jednostronnego aktu rezygnacji mandat ten już wcześniej utracił, albo zgromadzenie wspólników podejmuje uchwałę o odwołaniu członka zarządu z jego składu - a wówczas zbędne jest składanie przez niego rezygnacji, gdyż mandat już utracił na mocy jednostronnego aktu zgromadzenia wspólników. Innymi słowy, zgromadzenie wspólników podejmuje uchwałę o odwołaniu członka zarządu tylko wtedy, gdy wcześniej nie złożył on rezygnacji; wcześniejsze złożenie rezygnacji czyni taką uchwałę bezprzedmiotową (zob. wyrok NSA z 5 lutego 2020 r., sygn. akt II FSK 1749/19).

Tym samym rezygnacja ze stanowiska w zarządzie, zgodnie z art. 202 § 4 k.s.h., powoduje wygaśnięcie mandatu bez konieczności podejmowania jakiejkolwiek uchwały o odwołaniu, ponieważ jest jednostronną czynnością prawną, skuteczną z chwilą dojścia do spółki i wywołującą skutki bez jej przyjęcia. Powoduje ona utratę statusu członka zarządu i nie wymaga odwołania go przez właściwy organ spółki (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 15 kwietnia 2019 r., sygn. akt V ACa 485/18).

Tutejszy sąd pragnie zaakcentować, że z uwagi na rozbieżność poglądów w doktrynie i orzecznictwie w zakresie tego, komu członek zarządu może złożyć rezygnację z pełnienia funkcji członka zarządu Pierwsza Prezes Sądu Najwyższego złożyła wniosek o podjęcie uchwały w składzie siedmiu sędziów, który skierowała do Izby Cywilnej Sądu Najwyższego. Wskazała w nim, że w wykładni prawa nie jest jasne, czy przy składaniu przez członka zarządu oświadczenia woli o rezygnacji z pełnienia tej funkcji spółka kapitałowa, w razie braku odmiennego postanowienia umownego (statutowego), jest reprezentowana przez jednego członka zarządu lub prokurenta (art. 205 § 2 oraz art. 373 § 2 ksh), radę nadzorczą lub pełnomocnika powołanego uchwałą zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy (art. 210 § 1 oraz art. 379 § 1 ksh), przez organ uprawniony do powoływania członków zarządu, czy - w razie braku rady nadzorczej - przez zgromadzenie wspólników (walne zgromadzenie).

Rozpoznając wniosek Pierwszej Prezes, Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 31 marca 2016 r. (III CZP 89/15, L.) stwierdził, że „oświadczenie członka zarządu spółki kapitałowej o rezygnacji z tej funkcji jest składane – z wyjątkiem przewidzianym w art. 210 § 2 i art. 379 § 2 ksh – spółce reprezentowanej w tym zakresie zgodnie z art. 205 § 2 lub 373 § 2 ksh”.

W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że rezygnacja członka zarządu z pełnienia ww. funkcji jest jednostronną czynnością prawną członka zarządu spółki kapitałowej, analogiczną do wypowiedzenia zlecenia. W konsekwencji wystarczy złożenie odpowiedniego oświadczenia woli przez taką osobę. Zgoda spółki na rezygnację nie jest wymagana. Oświadczenie w przedmiocie rezygnacji członka zarządu musi zostać złożone osobie, której, oprócz składającego, mają dotyczyć skutki prawne składanego oświadczenia. W przypadku oświadczenia o rezygnacji z zarządu jego adresatem jest spółka kapitałowa, z której zarządu występuje składający oświadczenie członek zarządu. Wobec tego, że spółka kapitałowa jako osoba prawna działa przez swoje organy, możliwość zapoznania się z adresowanym do tej spółki oświadczeniem woli należy oceniać z punktu widzenia możliwości zapoznania się z treścią tego oświadczenia woli przez osoby pełniące funkcje organu właściwego do reprezentowania tej spółki. Zarząd spółki kapitałowej jest organem, który ma uprawnienie w zakresie reprezentacji spółki, zarówno czynnej (składanie oświadczeń woli za spółkę), jak i biernej (przyjmowanie oświadczeń woli składanych spółce). Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały wskazuje, że znajduje ona również zastosowanie, gdy rezygnację składa członek zarządu

jednoosobowego, lub ostatni członek zarządu wieloosobowego, albo gdy składają ją jednocześnie wszyscy członkowie zarządu wieloosobowego, a spółka nie ma prokurenta. Oświadczenie o rezygnacji członka zarządu jednoosobowego lub ostatniego członka zarządu wieloosobowego albo wszystkich członków zarządu wieloosobowego składających rezygnację jednocześnie – odnosi skutek z chwilą przekazania go na adres spółki (zarządu spółki) w sposób umożliwiający podjęcie niezbędnych czynności związanych z rezygnacją.

Reasumując, oświadczenie o rezygnacji z funkcji członka zarządu jest jednostronną czynnością prawną. W jej wyniku dochodzi do wygaśnięcia korporacyjnego stosunku członkostwa w zarządzie. Skutek ten wywołuje z chwilą zakomunikowania spółce reprezentowanej przez członka zarządu lub prokurenta (uchwała 7 sędziów SN z 31 marca 2016 r. do sygn. akt III CZP 89/15).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 października 2018 r. (III UK 156/17, L.) zaprezentował pogląd, że oświadczenie o rezygnacji doręczone pod adres spółki dochodzi do skutku z chwilą uzyskania przez pozostałego członka zarządu lub prokurenta możliwości zapoznania się z treścią tego oświadczenia w zwykłym toku czynności, a oświadczenie członka zarządu jednoosobowego lub ostatniego członka zarządu wieloosobowego albo wszystkich członków zarządu wieloosobowego rezygnujących jednocześnie - z chwilą doręczenia na adres spółki w sposób umożliwiający podjęcie niezbędnych działań związanych z rezygnacją. Członek jednoosobowego zarządu spółki kapitałowej składa rezygnację z pełnionej funkcji spółce reprezentowanej przez siebie. Z chwilą złożenia rezygnacji wobec spółki tak reprezentowanej stosowna informacja dociera do adresata tego oświadczenia woli i wywołuje skutki prawne w terminie wskazanym w oświadczeniu o rezygnacji.

W niniejszej sprawie, wnioskodawca pełnił funkcję prezesa zarządu spółki (...) Sp. z o.o. od dnia 28 czerwca 2012 roku do dnia 30 listopada 2015 roku, kiedy to złożył rezygnację. Z ustaleń poczynionych w sprawie wynika, iż oświadczenie to odwołujący złożył w dniu 30 listopada 2015 roku na ręce A. H. - prokurenta, dyrektora do spraw korporacyjnych (...) S.A. (wyłączonego udziałowca przedmiotowej spółki), na którym to oświadczeniu widnieje również jej własnoręczny podpis tj. „otrzymałam: 30.11.2015 r., H.”.

Należy z całą mocą podkreślić, że przesłuchana w charakterze świadka A. H. podkreśliła, że była pośrednikiem pomiędzy zarządami poszczególnych spółek a spółką matką. Zgodnie z zasadami wówczas obowiązującymi w holdingu, to ona przyjmowała wszystkie dokumenty od członków zarządu, w tym te dotyczące ich rezygnacji. Dlatego też potwierdziła w dniu 30 listopada 2015 roku otrzymanie rezygnacji od wnioskodawcy.

Członek-prezes zarządu może w każdym czasie zrezygnować ze swojej funkcji przez złożenie oświadczenia woli drugiej stronie. Oświadczenie takie jest złożone z chwilą, gdy doszło do drugiej strony w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Rezygnacja, jako jednostronna czynność prawna członka zarządu może nastąpić z dniem albo w terminie określonym w oświadczeniu o rezygnacji. Rezygnacja nie wymaga przyjmowania przez organ spółki i podejmowania z jej strony jakichkolwiek czynności, od których zależałaby skuteczność rezygnacji, nie można też zrzec się prawa do rezygnacji (art. 746 § 3 k.c.). Rezygnacja jest całkowicie odrębnym sposobem wygaśnięcia mandatu członka zarządu, innym niż pozostałe przewidziane w art. 202 § 4 KSH i art. 369 ksh.

W konsekwencji należy dojść do przekonania, że skoro oświadczenie wnioskodawcy w przedmiocie rezygnacji z funkcji członka zarządu bezspornie dotarło, zostało złożone na ręce A. H., jako osoby odpowiedzialnej za obieg dokumentów dotyczących powołania i odwołania członków zarządu, to rezygnacja ta była wiążąca i skuteczna w dacie wskazanej przez skarżącego w oświadczeniu. Zatem po dniu 30 listopada 2015 roku odwołujący przestał pełnić funkcję prezesa zarządu (...) Sp. z o.o., pomimo braku formalnego wykreślenia w KRS. Skuteczność oświadczenia woli o rezygnacji z członkostwa w zarządzie oraz odwołania z funkcji nie jest bowiem zależna od dokonania wpisu w KRS.

W tej sprawie organ rentowy obciążając wnioskodawcę odpowiedzialnością za zaległości składkowe określone w zaskarżonej decyzji, sprowadził tą kwestię tak naprawdę wyłącznie do wpisu skarżącego do rejestru sądowego, jako prezesa zarządu, a więc do kwestii formalnych, na których nie można jednak opierać wyłącznie ustaleń zmierzających do wykazania, że dana osoba ponosi odpowiedzialność za zaległości składkowe osoby prawnej. Obowiązek ten

wprawdzie nie został dopełniony, co nie zmienia faktu, że domniemanie wynikające z art. 17 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U.2023.o.685), mogło zostać bez trudu obalone.

W ocenie Sądu Okręgowego żaden z dowodów nie potwierdza, że wnioskodawca pełnił funkcję prezesa zarządu do marca 2017 roku, czyli do daty końcowej zaległości składek. Co więcej, z dokumentów znajdujących się w aktach rejestrowych wynika, że w dniu 16 marca 2016 roku prezesem zarządu spółki (...) został M. N. (1) (karta 139 akt). To, że informacja ta nie została przekazana od razu do KRS jest odrębną kwestią. Nie mniej, M., N. musiał w rzeczywistości wykonywać obowiązki prezesa zarządu, gdyż w dniu 14.04.2016 roku zawarł z wnioskodawcą umowę o pracę (karta 54), ponadto udzielił wnioskodawcy – już jako kierownikowi handlowemu – pełnomocnictwa do dokonywania czynności z zakresu prawa pracy (karta 86).

Sąd przyjął, że po dniu 30 listopada 2015 roku czynności zarządcze w spółce (...) Sp. z o.o. sprawował M. N. (2) - członek zarządu wyłącznego udziałowca przedmiotowej spółki tj. podmiot (...) S.A., a od dnia 16 marca 2016 roku został powołany na prezesa zarządu (...) i to on z całą pewnością miał wiedzę co do prawdziwej kondycji finansowej spółki.

Nie sposób również tracić z pola widzenia, że w dniu 14 kwietnia 2016 roku pomiędzy (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością reprezentowaną przez Prezesa Zarządu M. N. (1), a K. G. została zawarta umowa o pracę na czas określony od dnia 15 kwietnia 2016 roku do dnia 14 kwietnia 2018 roku, na mocy której został zatrudniony na stanowisku kierownika handlowego. W ramach powierzonego skarżącemu stanowiska pracy, M. N. (2) działając w imieniu przedmiotowej spółki jako prezes zarządu udzielił pełnomocnictwa do składania w imieniu spółki oświadczeń woli w przedmiocie nawiązywania i rozwiązywania stosunków pracy z pracownikami spółki oraz zawierania i rozwiązywania umów cywilnoprawnych ze zleceniobiorcami. Nie dziwi zatem, że na dokumencie – rozwiązaniu umowy o pracę ze świadkiem B. R. z dnia 07.03.2017 r. zawartej z (...) widnieje podpis K. G.. Podpis taki wnioskodawca mógł jak najbardziej złożyć jako upoważniony pracownik (...).

Wobec powyższego, zdaniem Sądu Okręgowego w Łodzi, organ rentowy nietrafnie przyjął, że wnioskodawca pełnił funkcję prezesa zarządu spółki (...) Sp. z o.o. aż do dnia 7 października 2020 roku, zgodnie z wpisem w KRS-ie.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. § 2 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.o.1800), biorąc pod uwagę wartość zgłoszonych w procesie roszczeń.